

”Vi kan få blinde til at se”

Næstformand i Øjenforeningen, **Morten la Cour**, professor og ledende overlæge på øjenafdelingen på Rigshospitalet Glostrup, fortæller her, hvad der bliver fokus på i fremtiden inden for behandling af øjensygdomme.

Af Christina Alfthan · Foto: Torben Klint

MORTEN LA COUR lægger ikke skjul på, at de sidste 30 år har været en gylden periode inden for øjenspecialitet med de nye behandlingsmetoder:

”I den periode, jeg har været øjenlæge, er der sket den ene revolution efter den anden. I løbet af 1980'erne fik vi en ny behandling af grå stær, så operationen kunne klares ambulant og var langt mere patientsikker end den tidligere teknik. Dette førte til en stor stigning i antallet af patienter, der kunne opereres for grå stær. Vi opererer således hvert år cirka 14.000 øjne for grå stær i Region Hovedstaden. Det er en kæmpe fabrik. Men det største, der er sket, er nok effektiv behandling af våd AMD, som tidligere var den vigtigste årsag til læseblindhed. Det sidste nye skud på stammen, der også er revolutionerende, er, at vi for halvandet år siden indførte en behandling af arvelige øjensygdomme, hvor vi reparerer det gen, der er noget i vejen med. Det betyder, at vi kan få blinde børn til at se. Det er ret vildt,” fortæller Morten la Cour.

Han fremhæver også behandlingen af huller i 'den gule plet' (makulahuller). Det var hans afdeling, som var med til at udføre de studier, der dannede baggrund for, hvordan man i dag behandler makulahuller – forskning, som Øjenforeningen blandt andet har støttet. Grøn stær fremhæver han også som et af de områder, hvor der er kommet flere lægemidler og operationer, men hvor der stadig er meget at gøre forskningsmæssigt.

Ser man lidt frem i tiden, så gætter han på, at der vil ske flere spændende ting:

”Der er genterapi under udvikling for en række forskellige arvelige øjensygdomme, og jeg tror, at

vores patienter i løbet af relativt kort tid vil kunne have gavn af en del af disse nye behandlinger. Der er også bedre behandlinger af våd AMD under udvikling, så patienterne i fremtiden forhåbentligt ikke behøver at skulle stikkes i øjnene helt så tit, som det i dag er nødvendigt for at holde sygdomsaktiviteten i ave. Med hensyn til våd AMD kan der ligeledes godt komme et behandlingsgennembrud. Det er dog væsentligt sværere at behandle den tørre end den våde form for AMD, så et gennembrud her er på ingen måde sikkert.

Et aspekt af genterapien, som endnu ikke er udnyttet, er at bruge genterapeutiske metoder til at modificere cellerne i nethinden, så de kommer til at producere de samme eller lignende stoffer som dem, vi bruger til behandlingen af for eksempel våd AMD. I Danmark arbejder professor Toke Beks forskningsgruppe på Aarhus Universitet med den mulighed,” forklarer han.

”I det hele taget er øjenfaget i rivende udvikling, og vi er blevet bedre til at behandle patienterne inden for en masse områder. Ud over behandlingsrevolutionen inden for de arvelige øjensygdomme og AMD har også behandlingen af de synstruende betændelsesreaktioner i øjnene ved for eksempel gigtsygdomme undergået en 'stille revolution' med nye og potente lægemidler. Herudover er den kirurgiske behandling for nethinde- og hornhindesygdomme blevet væsentligt forbedret, ligesom der er sket fremskridt inden for behandling af både grøn og grå stær samt en række andre øjensygdomme.

Organisatorisk har vi fået centraliseret den kirurgiske øjenservice, og det har gavn timer inden for for eksempel nethindeløsning,” fastslår han. ■